Dosarul nr. 21r-650/2025 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-25021731-02-21r-16062025 Judecător: Ion DADU

D E C I Z I E
În numele Legii

07 octombrie 2025 *****

COLEGİUL PENAL AL CURȚİİ DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Marcel JUGANARI
Judecătorii: Adrian CERBU și Marcel POPESCU

A judecat în ordine de recurs, în lipsa părților, recursul condamnatului DABIJA Ivan, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 aprilie 2025, pronunțată la cererea condamnatului DABIJA Ivan cu privire la constatarea condițiilor de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO.

Termenii de examinare a cauzei:
Instanța de fond:04.02.2025-30.04.2025;
Instanța de recurs: 16.06.2025-07.10.2025
Procedura de înștiințare a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar şi a argumentelor prezentate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

1. La 17 februarie 2025, condamnatul DABIJA Ivan *****, a.n. ***** înaintat judecătorului de instrucţie o plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr.4 Cricova care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, cu reducerea pedepsei în temeiul art. art. 473/2-473/4 Cod de procedură penală.

În motivarea plângerii a indicat că, se află în Penitenciarul nr.4 din 19 noiembrie 2023 până la 17 februarie 2025, iar pe toată perioada aflării în detenţie a fost deţinut în diferite celule în condiţii inumane şi degradante, celulele fiind în stare deplorabilă, fără reparaţie şi murdare. În celule din Penitenciarul nr.13 lipseşte lumina satisfăcătoare şi accesul la lumina solară. Totodată, a mai indicat că în toate celule este mereu umed şi rece, lipseşte ventilare, fapt care provoacă diferite maladii, iar condiţiile sanitare sunt foarte rele, deoarece blocurile sanitare-lavoarele şi veceurile

sunt în celulă şi fără de a fi despărţite de la blocul de trai, fapt care provoacă existenţa permanentă a mirosului neplăcut şi a mirosului de mucegai, mai mult ca atât spălarea şi uscarea hainelor personale se efectuează în celule.

A mai invocat condamnatul că, în condiţiile indicate, a fost contestat faptul că, pe toată perioada de detenţie a fost şi este deţinut în condiţii inumane şi degradante, fapt din care rezultă că au fost încălcate prevederile art.7 şi art.25 al Constituţiei Republicii Moldova şi art.3 CEDO.

În acest sens, a solicitat admiterea integrală a cererii şi reducerea termenului de pedeapsă în conformitate cu prevederile art.473/2-473/4 Cod de procedură penală, cu reducerea termenului de pedeapsă pentru perioada de detenţie indicată.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 aprilie 2025, cererea declarată de condamnatul DABIJA Ivan ***** împotriva administraţiei Instituţiei Penitenciare nr.4 Cricova în raport cu perioada 19 noiembrie 2023 până la 17 februarie 2025, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, condamnatul DABIJA Ivan a declarat recurs, prin care a solicitat casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 aprilie 2025 și pronunţarea unei noi hotărâri prin care plângerea acestuia să fie admisă integral.

În susținerea recursului a fost invocat că, a fost și este deținut în continuare în condiții inumane și degradante, spațiul destinat fiecărui deținut fiind mai mic decât cel prevăzut de lege, în celulă persistă mirosul neplăcut, sunt infestate cu paraziți și mucegai, iar pe timpul detenției ultimul s-a îmbolnăvit de tuberculoză.

4. Conform prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

Participanții la proces au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

5. *Analizând și apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale și prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că, recursul declarat este fondat şi pasibil de a fi admis, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.*

Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) Cod de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Conform art. 448 alin.(1) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa*

verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În conformitate art. 449 Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat; b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată.*

În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 450 alin. (2) Cod de procedură penală, *când instanţa de recurs remite cauza spre rejudecare conform art.449 pct.2) lit. c), ea se pronunţă şi asupra probelor ce urmează a fi administrate.*

Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume: 17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Conform art. 471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, (1) Chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de *către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.*

Conform art.470 alin.(1) Cod procedură penală, *instanţa care soluționează chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17^1) şi 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.*

Art.471 alin.(2) Cod de procedură penală, *temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului.*

6. Colegiul penal reține că, instanța de fond, din materialele cauzei, a constatat că DABIJA Ivan Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) din 16 ianuarie 2025 în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, prin concurs de sentinţe, prin cumul parţial al pedepselor numite condamnatului DABIJA Ivan prin Decizia Curţii de Apel Chişinău din 14 iunie 2023, prin sentinţa Judecătoriei Cimişlia (sediul Leova) din 04 aprilie 2024 şi prin sentinţa Judecătoriei Hânceşti (sediul Central) din 01 august 2024, în privința condamnatului DABIJA Ivan a fost aplicată pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei în privinţa lui DABIJA Ivan a fost dispus de a se calcula din momentul adoptării încheierii - 16 ianuarie 2025, cu includerea în acest termen a perioadei executate de la 11 septembrie 2022 până la 10 martie 2023 şi inclusiv din data reţinerii – 19 octombrie 2023 până la 16 ianuarie 2025.

În același timp, Colegiul penal atestă că o astfel de Încheiere a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 16 ianuarie 2025, la materialele cauzei lipsește.

7. Conform prevederilor art. 473/3 Cod de procedură penală, *(1) Plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (2) Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare prezintă instanţei de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretenţiile invocate de condamnat în plângere, cu menţionarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condiţiilor de detenţie contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului şi a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare.*

(4) Termenul maxim de examinare a plângerii referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului este de 3 luni. În termenul maxim de 3 luni nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretenţiilor.

Cu referire la norma legală expusă supra, Colegiul penal atestă că instanța de fond a indicat în încheiere că *„reprezentantul Penitenciarului nr. 4 Cricova, în cadrul ședinței de judecată a solicitat respingerea plângerii ca fiind neîntemeiată, făcând referire la conținutul raportului prezentat la materialele cauzei”,* fără ca un astfel de raport să fie solicitat de instanță, sau sa se regăsească la materialele cauzei.

În aceiași ordine de idei, cu trimitere la prevederile art. 473/3 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că administrația instituției penitenciare nu a prezentat careva probe în susținerea lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat, deși această sarcină îi este atribuită în mod imperativ.

Cele expuse supra se confirmă inclusiv prin procesul-verbal al ședinței de judecată, în cadrul căreia instanța de fond doar a ascultat opinia participanților la proces referitor la argumentele expuse de către condamnat în plângere, astfel că nu este clar în baza căror argumente și probe a dispus instanța de fond respingerea plângerii condamnatului ca fiind neîntemeiată, în motivarea încheierii fiind indicate înscrisuri care nici nu au fost prezentate instanței.

Astfel, având în vedere faptul că prima instanță nu a constatat şi elucidat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond, Colegiul Penal ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de condamnatul DABIJA Ivan, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 aprilie 2025 și a trimite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal dispune ca, la rejudecare, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 473/3 alin. (3) Cod de procedură penală, urmează să solicite de la administrația instituției penitenciare raportul cu privire la perioadele de deținere ale condamnatului DABIJA Ivan cu toate înscrisurile anexate la acesta, pentru a oferi părții apărării posibilitatea de a se expune pe marginea acestuia și de a formula obiecții.

8. În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) pct.2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Admite recursul declarat de condamnatul DABIJA Ivan, casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 aprilie 2025 și trimite cauza la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul: **Marcel JUGANARI**

Judecătorii: **Adrian CERBU**

Marcel POPESCU